

Geluiden uit de polder

Inleiding

Hoe kunnen we de omgeving van Arnhemuiden nog mooier maken? En welke mogelijkheden zijn er voor (water)recreatie en natuur? Dat zijn de vragen die het project Rondom Arnhemuiden wil beantwoorden.

Meestal komen de ideeën om een gebied te ontwikkelen uit de koker van een gemeente of een provincie. Bij het project 'Rondom Arnhemuiden' draaien we de rollen om. Niet de overheden bedenken wat er moet gebeuren, maar inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden denken mee en brengen een advies uit.

U bent betrokken bij Arnhemuiden

“Als de klok van Arnhemuiden, welkom thuis voor ons zal luiden, wordt de vreugde soms vermengd met droefenis, als een schip op zee gebleven is.” Iedereen kent het lied waarin de klok de vissers van Arnhemuiden binnen luidt. Maar de tijden van weleer zijn verdwenen. De Arne verzandde en de vissersvloot vertrok naar Vlissingen.

Sindsdien is het stiller geworden in Arnhem. Ook de polders rondom het dorp liggen er rustig bij. Er wordt goed geboerd. Maar verder is er weinig bedrijvigheid, is er weinig ontwikkeling.

● *Er moet iets gebeuren; stilstand is achteruitgang.*

De afgelopen maanden zijn veel mensen geïnterviewd. Zij werden gevraagd naar hun ideeën over het studiegebied. Vrijwel alle betrokkenen vinden dat er iets moet gebeuren. Zoals het nu is, worden de kansen niet benut (recreatie), is het niet mooi (natuur), zijn er bepaalde problemen (infrastructuur) of wensen (wonen). De grote kracht van het gebied zit in het water, de natuur en de recreatie. Het is de droom van velen om daar meer uit te halen.

Het project Rondom Arnhem wil proberen om een toekomstbeeld te schetsen voor de Oranje-, Suzanna-, Elisabeth- en Wilhelminapolder. Maar dat gebeurt niet zomaar. Een grote groep mensen gaat daarbij samen aan de slag. Want vooral inwoners en andere betrokkenen weten hoe het leven in en rond Arnhem is. Zij hebben een idee over wat ze willen houden zoals het is. En hebben misschien wensen en ideeën voor verbeteringen.

Het proces wordt begeleid door medewerkers van de Erasmus Universiteit Rotterdam, de provincie Zeeland, de gemeente Middelburg, Rijkswaterstaat Directie Zeeland, Dienst Landelijk Gebied, waterschap Zeeuwse Eilanden, Tauw en TNO. Samen vormen zij een consortium.

Laat van u horen!

Er is al veel gebeurd in het project Rondom Arnhem. Ongeveer honderd mensen zijn geïnterviewd. Verspreid in dit boekje vindt u uitspraken van hen terug. Zij hebben verteld wat zij mooi en belangrijk vinden. Ze hebben aangegeven wat ze willen of juist niet. Al die meningen zijn verzameld en geordend. Maar nu begint het eigenlijk pas echt.

Nu is het de bedoeling dat u - belanghebbende en ervaringsdeskundige - samen met elkaar bedenkt hoe het gebied er uit kan zien. Laat van u horen! Hoe gaat dat dan? In workshops werkt u samen met andere ervaringsdeskundigen diverse scenario's uit. Verderop in dit boekje leest u wat dat precies betekent.

De scenario's die voortkomen uit de workshops moeten uiteindelijk leiden tot een advies over de toekomst van het gebied rondom Arnhem. Dit advies wordt eind 2007 opgesteld. Het gaat dan naar de Middelburgse gemeenteraad. De gemeenteraad zal dan een besluit nemen over de uiteindelijke inrichting van de vier polders.



Waar praten we over?

Het advies gaat over de Oranjepolder, de Suzannapolder, de Elisabethpolder en de Wilhelminapolder. Maar het gebied kan niet los worden gezien van de omgeving. Daarom is het onderzoeksgebied uitgebreid met de Oranjeplaat en een brede band om het poldergebied. Dit is de zogeheten invloedssfeer. De huidige ontwikkelingen rondom het Veerse Meer en de Oranjeplaat spelen een rol, maar staan niet centraal in het advies. Het bovenstaande kaartje toont het gebied waar we het hier over hebben: het onderzoeksgebied.

- *Het is waardevol als je kunt zien waar het landschap vandaan komt.*

In het gebied is al recreatie. Er zijn woningen, bedrijven en wegen. Het is dus geen “witte vlek” op de kaart. Het is een gebied met een lange geschiedenis waarop van oudsher rechten rusten. Bijvoorbeeld over het gebruik van het land door pachters of monumentale landschapselementen zoals de Blikkendijk. En er lopen al projecten in het gebied, zoals de Gebiedsvisie Rondom het Veerse Meer, het Peilbesluit Veerse Meer en het Gebiedsontwikkelingsplan gemeente Middelburg. Ook hebben de gemeente en ondernemers ideeën over bijvoorbeeld uitbreiding van verblijfsrecreatie.

De gemeente Middelburg is bezig met het opstellen en uitvoeren van een woningbouwprogramma. In een eerder stadium, voor de start van dit interactieve proces, is hiervoor door de gemeente een deel van de Oranjepolder als locatie aangewezen. De eerste grondaankopen zijn al afgerond. Maar omdat het één veel te maken heeft met het ander, wil de gemeente het woningbouwprogramma gelijkschakelen met dit interactieve proces Rondom Arнемuiden. Daarom zal de deelprojectleider woningbouw Oranjepolder in de procesgroep zitten. Daarnaast zullen de deelprojectleider en projectmedewerkers actief betrokken blijven bij het interactieve proces; door deel te nemen aan de expertgroep bijvoorbeeld.

Dit project Rondom Arнемuiden en het advies over de inrichting van het studiegebied zal met deze eerdere plannen rekening moeten houden. Er mag niet zomaar van alles. Daarvoor zijn er randvoorwaarden vastgesteld. De randvoorwaarden bepalen de speelruimte van het advies.

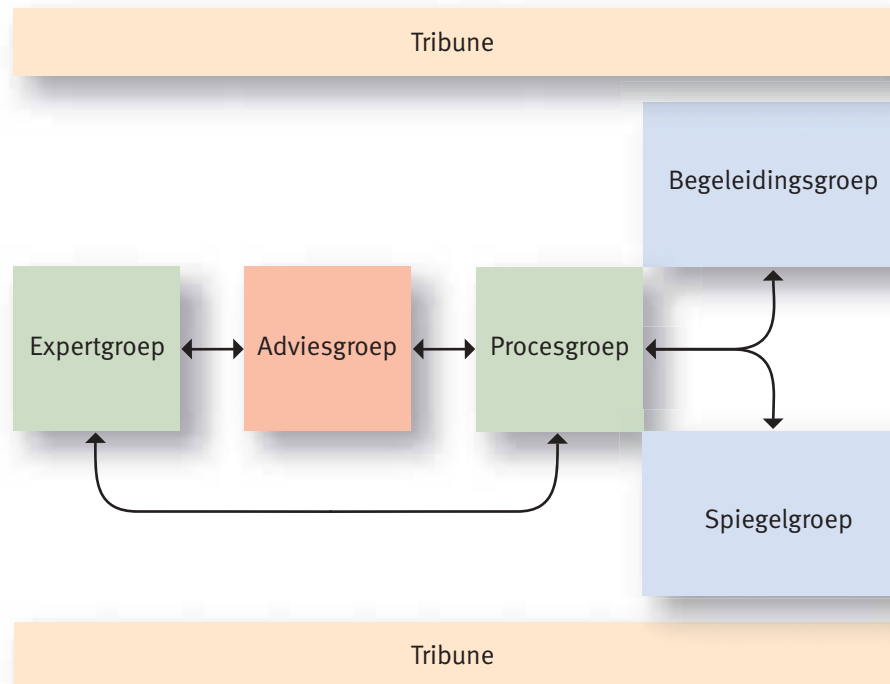


Uw mening staat centraal

Bij het project zijn veel personen en instanties betrokken. Om deze grote groep overzichtelijk te houden, hebben we een indeling gemaakt. Iedere groep heeft zijn eigen rol in het proces. In het schema kunt u dat zien.

Zoals u kunt zien staat de adviesgroep centraal, omdat die het advies voorbereidt over de inrichting van het studiegebied. De adviesgroep bestaat uit mensen die in het gebied wonen, werken of er graag komen.

Ervaringsdeskundigen dus. Alle andere groepen ondersteunen de adviesgroep, direct of indirect.



Adviesgroep

Deze groep is samengesteld uit mensen met een direct belang in het gebied. De deelnemers werken er, wonen er, of hebben er een bedrijf. De belangrijkste opgave voor deze groep is om gezamenlijk een advies te maken voor bestuurders over de inrichting van het projectgebied. De adviesgroep wordt daarbij geholpen door de procesgroep.

Procesgroep

De procesgroep is samengesteld uit mensen vanuit de gemeente Middelburg, de provincie Zeeland, Rijkswaterstaat, Tauw, TNO en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Deze groep organiseert het adviestraject. Zij coördineert het werk en voert het uit. Zij roept de mensen bijeen en verzorgt de communicatie voor het brede publiek.

Expertgroep

Deze groep bestaat uit experts van organisaties met een professioneel belang in het gebied zoals Rijkswaterstaat, ZLTO, het Waterschap, Staatsbosbeheer, Dienst Landelijk Gebied, Recron, Kamer van Koophandel en de wijkbeheergroep Arnemuiden. De experts in deze groep hebben elk vanuit een eigen invalshoek specialistische kennis van het gebied. Zij zijn er vooral om uw vragen vanuit de adviesgroep te beantwoorden. En ze beoordelen de haalbaarheid van de voorstellen voor alternatieve inrichtingen van het projectgebied.

Begeleidingsgroep

Deze groep wordt voorgezeten door mevr. M. Le Roy (gedeputeerde van de provincie Zeeland) en dhr. F. Streng (wethouder van de gemeente Middelburg) en bestaat uit de consortiumpartners. De begeleidingsgroep adviseert de procesgroep over het adviesproces. Daarnaast zal de begeleidingsgroep het advies verdedigen bij provincie en gemeente.

Spiegelgroep

Omdat het project Rondom Arnemuiden een vernieuwende aanpak kent, is er ook een spiegelgroep samengesteld. Deze groep bestaat uit wetenschappers vanuit het innovatieprogramma Leven met Water. Zij volgen het project Rondom Arnemuiden kritisch en financieren dit deels. Zij adviseren de procesgroep over de aanpak.

Tribune

Buiten het project zijn er ook belangstellenden die niet direct deelnemen. Zij zitten op de tribune. Hierbij zijn ook mensen die op de hoogte willen worden gehouden van de vorderingen in het project. De gemeenteraad van Middelburg hoort ook bij de tribune, want de raad speelt in de adviesvorming geen actieve rol.

Het hele proces wordt begeleid door onderzoekers van Erasmus Universiteit Rotterdam, TNO en Tauw. Deze procesbegeleiders zijn onafhankelijk en hebben geen eigen visie op de ontwikkeling van het gebied.





Sterke en zwakke kanten, droombeelden en doembeelden

In de periode april 2006 tot en met september 2006 hebben we het gebied verkend en de feiten in kaart gebracht.

Een belangrijk onderdeel daarvan was het uitvoeren van interviews bij belanghebbenden. We hebben daarmee meer dan honderd mensen uit het gebied gesproken. Dit is geen uitputtende selectie geweest maar een representatieve steekproef.

De geïnterviewden zijn het aardig eens over de sterke en zwakke kanten van het gebied waarin ze wonen of werken. Er zijn natuurlijk ook verschillen. Hieronder worden de sterke en zwakke kanten per thema beschreven.

Sterke punten van een gebied zijn nog sterker te maken. Zwakke kanten kunnen worden verbeterd bij gebiedsontwikkeling. Over de manier waarop dat gebeurt, lopen de wensen en angsten van de betrokkenen soms uiteen. Zij hebben verschillende droombeelden en doembeelden over de toekomst van het gebied.

Water, natuur en recreatie

Over het algemeen wordt water als de grote kracht van het gebied gezien. Het water zorgt voor een mooi, open en natuurlijk landschap. Het gebied is heel geschikt voor waterrecreatie en de waterkwaliteit is goed. In samenhang daarmee zien de geïnterviewden ook natuur en recreatie als pluspunten van het gebied. Recreatie (en dan met name water- en natuurrecreatie) is een belangrijke inkomstenbron van het gebied.

De ondervraagden noemen ook zwaktes van het gebied in verband met het water. Het huidige waterpeil van het Veerse Meer is niet gunstig voor natuur en recreatie.

● *De grote kracht van het gebied is het water; mooi voor de natuur en geschikt voor de recreatie.*

De grote potentie van waterrecreatie wordt daardoor nu niet benut. Zo is het meer slecht bereikbaar voor zwemmers. Het voorzieningspeil is verouderd en er heerst er geen dienstverlenende cultuur. Bovendien wordt de grote rol van water in het verleden (Arne, Hanzestad, visserij) onvoldoende benadrukt.

Vooraf over de natuur verschilt men van mening. Sommigen vinden de afwisseling van verschillende landschapselementen (bos, weiland, natte natuur) mooi. Anderen zijn van mening dat bos niet past bij het (open) landschap van Zeeland. Of ze vinden dat de aanwezige bossen niet toegankelijk genoeg zijn.

● *Een nieuwe Arne zou heel mooi kunnen zijn.*

Over het algemeen zijn de geïnterviewden bang voor grootschalige ontwikkelingen die het open karakter en de rust van het gebied zullen verstoren. Een doembeeld is bijvoorbeeld het volbouwen van de randen van het Veerse Meer met woningen of recreatievoorzieningen. Velen hebben dan ook als droombeeld dat (water-)recreatie wordt uitgebreid op een kleinschalige, kwalitatief hoogwaardige manier, die past in de omgeving.

Ook is het een wens van veel betrokkenen om de (water-)historie van het gebied meer naar voren te laten komen. Bijvoorbeeld door

de oude Arne tot aan Arnemuiden terug te brengen of door de waterbeleving te benadrukken en meer overgangsnatuur aan te leggen. Dit sluit aan bij de genoemde sterke kanten van het gebied: een open (typisch Zeeuws) karakter, water, natuur en recreatie.

Landbouw

Over de landbouw verschillen de meningen sterk. Het is zeer geschikte grond, goed verkaveld en goed gedraineerd. Landbouwers hebben de beschikking over een zoetwaterbel. De bedrijven zijn groot genoeg voor een rendabele bedrijfsvoering en de landbouw levert een mooi landschap op dat hoort bij het beeld van Zeeland. Als zwakte wordt echter opgemerkt dat de grond onhandig verkaveld is. Het levert een lelijk landschap op. En er is soms een gebrek aan bedrijfsopvolgers. Daarnaast zou de landbouw als geheel in het gebied te kleinschalig zijn. De bedrijven zijn daardoor niet rendabel zonder nevenactiviteiten als een minicamping.

Wat betreft de landbouw leeft de wens voor schaalvergroting en meer 'landbouwtoerisme'. Ook de ontwikkeling van nevenactiviteiten als minicampings, boerderijrondleidingen en -activiteiten worden genoemd.

Geen bedrijfsopvolger, of dat er van bovenaf wordt besloten over de bestemming van het landbouwgebied: dat zijn doembeelden voor de landbouw. Binnen natuurorganisaties bestaat de angst voor de toekomstige invulling van grote landbouwgebieden, wat niet in hun droombeeld past.

● *Het beeld van de landbouw hoort bij het landschap van Zeeland*



Bedrijvigheid

De ondervraagden noemden de (recreatieve) bedrijvigheid niet als een sterk punt van het gebied. Er zijn wel actieve ondernemers, maar de klandizie is te laag omdat het seizoen beperkt is tot de zomermaanden. Samenwerking tussen de ondernemers is beperkt en door gebrek aan ruimte zit men elkaar in de weg. Velen noemen het vliegveld in dit verband. Aan de ene kant veroorzaakt het vliegveld veel overlast door de onhandige locatie. Aan de andere kant biedt het mogelijkheden voor bedrijven en recreatie.

Betere voorzieningen en meer klanten in recreatiegebied en de polders: dat is de droom voor de bedrijvigheid in het gebied. Tegelijkertijd bestaat de angst dat daardoor de scheiding tussen het dorp en de Oranjeplaat sterker zal worden.

Infrastructuur

De geïnterviewden noemen het stelsel aan wegen en fietspaden (de infrastructuur) een duidelijk zwak punt van het gebied. De recreatieve voorzieningen op de Oranjeplaat zijn slecht bereikbaar vanaf de A58. Al het doorgaande verkeer moet door de kern van Arnemuiden. Binnen het gebied vinden sommigen de infrastructuur oud en rommelig. De fietspaden worden vaak als sterk punt gezien. En de Oranjepolderseweg functioneert ook goed.

● *Wil het plan slagen, dan is een betere ontsluiting onontbeerlijk.*

Bij het aanleggen van meer water(-natuur) in het gebied, zijn ondernemers en eigenaren van bedrijven bang voor een slechte

bereikbaarheid. Zij willen dat de Oranjeplaat bereikbaar blijft vanuit Arнемuiden. Een nieuw watergebied mag de Oranjepolderseweg niet doorsnijden, want dat zal voor verkeersproblemen zorgen. Veel betrokkenen wensen een extra afslag van de A58 om de verkeersproblemen in het centrum van Arнемuiden op te lossen.

- *De infrastructuur is het moeilijkste van allemaal. Het is nodig in het gebied, maar je doet de “oude waarden” geweld aan.*

Sociale structuur en wonen

De sociale structuur komt naar voren als een belangrijk kenmerk, maar de ondervraagden zijn het niet eens over de kracht ervan. Aan de ene kant roemen ze de hechte gemeenschap en de grote trots op de historie van het dorp. Aan de andere kant zijn inwoners van Arнемuiden (daardoor) niet gericht op toerisme. Het dorp is geen trekpleister en er is nauwelijks toeristische aandacht voor de bijzondere historie van het gebied. Er is grote vraag naar (betaalbare) woningen. De nieuwbouw is daarom welkom. Maar het gevaar bestaat dat Arнемuiden teveel uitgroeit tot een forenzendorp.

- *Arнемuiden is een heel hechte gemeenschap; men wil er graag blijven wonen en daarvoor zijn woningen nodig.*

Wat betreft het dorp Arнемuiden wensen veel bewoners en ondernemers dat de dorpskern zich zo ontwikkelt dat er meer toeristen naar het dorp zullen komen. Maar er bestaat ook de angst dat de huidige sociaal-culturele identiteit van het dorp daaronder zal lijden.

- *Heel Nederland is al geasfalteerd, hier is het prima.*

Bewoners, bedrijven en natuurorganisaties zijn bang voor stedelijke ontwikkelingen. Tegelijkertijd wensen diverse betrokkenen (bewoners, overheden) ook meer woningen in de omgeving. Er is een verschil van mening over de manier waarop er moet worden gebouwd. Sommigen hebben een combinatie van permanente woningen en recreatiewoningen aan het water (de Arne) als droombeeld. Anderen zijn juist angstig voor de overlast van recreatie vlakbij permanente bewoning. Het concept van de Goese Meren heeft zowel sterke voor- als tegenstanders. Veel betrokkenen vinden het idee om huizen aan het water te ontwikkelen heel mooi. Anderen aarzelen over de (beperkte) doelgroep en ze vragen zich af of een dergelijk project wel haalbaar is in de omgeving van Arнемuiden.



Overeenkomsten en verschillen

In de hierboven gepresenteerde resultaten kunnen we overeenkomsten en verschillen onderscheiden. De overeenkomsten bieden mogelijkheden voor de ontwikkeling van toekomstscenario's voor het gebied. De verschillen, of 'controversiële' onderwerpen, komen terug in het advies aan de gemeenteraad.

Overeenkomsten

Vrijwel alle betrokkenen vinden dat er iets moet gebeuren in het gebied. Zoals het nu is, worden de kansen niet benut (recreatie), is het niet mooi (natuur), zijn er bepaalde problemen (infrastructuur) of wensen (wonen). De grote kracht van het gebied zit in het water, de natuur en de recreatie. Het is de droom van velen om daar meer uit te halen. Over het algemeen is men het dus eens over de richting waarin het gebied zich zou moeten ontwikkelen.

Over een aantal eisen met betrekking tot de inrichting van het gebied zijn de betrokkenen het eens:

- kleinschalige ontwikkelingen,
- hoge kwaliteit voorzieningen,
- ontwikkelingen passend bij de (natuurlijke en sociaal-culturele) omgeving,
- behoud van open landschap en verre zichtlijnen,
- geen industriële of urbane ontwikkelingen,
- verbetering van de ontsluiting en infrastructuur in het gebied,

Deze eisen worden als randvoorwaarden opgenomen in het speelveld van het project.

● *Het is een gebied met ziel.*

Als je de kansen en wensen naast elkaar legt, komt er een aantal ontwikkelrichtingen naar voren.

Water en natuur

Ontwikkeling van natte natuur, overgangsnatuur, bossen en natuurrecreatie.

- *Het landschap is uniek: het is een nieuwe polder.*

Water en recreatie

Ontwikkeling van waterrecreatie, verblijfsaccommodatie en activiteiten.

- *Het gebied is recreatief gezien heel mooi en goed ingericht, maar het is niet meer van deze tijd.*

Water en historie

Meer water in het gebied, ontwikkeling van waterrecreatie, waternatuur, wonen aan het water en benadrukken van de rol van water in de historie (Arne).

- *Men is trots op de vissershistorie van het gebied; dat leeft heel sterk.*

Water en wonen

Ontwikkeling van woningbouw en recreatie aan het water.

- *We kunnen niet leven van water en wind alleen.*

Verschillen

Ondanks de grote overeenkomsten in toekomstbeelden, verschillen de betrokkenen wel van mening over de vraag wát er dan moet gebeuren. Vooral de manier waaróp bepaalde veranderingen moeten worden uitgevoerd, zorgt voor tegenstellingen.

- *De kansen worden nu niet benut.*

Waterpeil van het Veerse Meer

Agrarische bedrijven hebben baat bij een laag waterpeil in de winter, voor de afwatering van de polders. Bovendien bevordert een laag peil de vorming van zoetwaterbellen. Recreatieve bedrijven en watersporters hebben liever een vast hoog waterpeil, zodat ook in de winter steigers en eilandjes per boot bereikbaar zijn. Als er woningen aan het water worden gebouwd, heeft een hoog en vast waterpeil de voorkeur. Bij een laag winterpeil staan deze woningen aan een drooggevallen water.



Vliegveld

Het vliegveld wil graag uitbreiden. Het kan een verharde baan aanleggen en meer toeristische activiteiten ontwikkelen. Veel bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn van mening dat het vliegveld niet past in de omgeving. Het veroorzaakt overlast en het schaadt de natuur. Er moet geen verharde baan komen en de aanvliegroete moet worden aangepast, vinden zij.

● *Het landschap is karakteristiek voor het oude Walcheren.*

Infrastructuur

Bewoners, recreatieondernemers en bedrijven willen graag een extra afslag van de A58 voor de Oranjeplaat. Zo willen zij de verkeersproblemen in het gebied oplossen en de verkeersoverlast in Arnemuiden verminderen. Rijkswaterstaat wil dit op een andere - veiligere - manier oplossen, door de Muidenweg via een tunnel onder de A58 en de spoorlijn door te leiden. Verkeer voor de Oranjeplaat wordt dan via de Steigerweg en de Muidenweg geleid.

Woningbouw

De Gemeente Middelburg wil graag uitbreiden door permanente en recreatieve woningen aan het (eventueel nieuw aan te leggen) water te bouwen. Ook veel bewoners van het gebied willen meer woningen en woningen aan water. Maar de bewoners van Arnemuiden willen het dorp niet teveel uitbreiden. Ook willen zij de randen van het Veerse Meer open houden. En ook de polders zouden naar hun mening niet moeten worden volgebouwd. Ook wat betreft de woningbouw zelf bestaan er verschillende inzichten. Veel betrokkenen hebben een voorkeur voor een nieuwe wijk naar het idee van de Goese Meren. Anderen zien liever goedkopere woningen, geschikt voor een bredere (lokale) doelgroep. Diverse bedrijven en ondernemers zijn bang dat permanente bewoning nabij recreatieve gebieden tot klachten van (geluids-) overlast zal leiden.

● *Het is hier nog donker 's nachts.*

Landbouw

Agrarische bedrijven en diverse andere betrokkenen (organisaties, bewoners) willen de landbouw in het gebied behouden. Sommige partijen willen liever een andere invulling geven aan het huidige landbouwgebied: meer recreatie of meer woningen.

● *De grond is goed en het zou jammer zijn om het 'in het water te donderen'.*

Nu bent u aan zet

In de eerste fase van het project Rondom Arnhemuiden is veel informatie verzameld. Deze informatie gebruiken we als basis voor de ontwikkeling van verschillende alternatieven om het gebied beter, anders in te richten: de zogenoemde scenario's. Deze scenario's worden gemaakt in workshops met de adviesgroep, in de periode november 2006 tot juli 2007.

Scenario's maken

De leden van de adviesgroep worden ingedeeld in kleinere groepen. De groepen zijn ingedeeld naar thema's die voortkwamen uit de interviews:

- Water en natuur
- Water en recreatie
- Water en historie
- Water en wonen

Iedere groep krijgt de opdracht een droomscenario te ontwikkelen voor het gebied. De adviesgroep wordt daarbij ondersteund door leden van de expertgroep. Daarnaast maken we ook een zogenoemd 'nulscenario'. Dat scenario laat zien hoe het gebied zich zal ontwikkelen als we de huidige beleidslijnen blijven volgen. De landbouw houdt daarin bijvoorbeeld een prominente plaats. De droomscenario's worden aan de andere adviesgroepen gepresenteerd. De leden van de expertgroep zullen na de bijeenkomsten van de adviesgroep de ontwikkelde scenario's toetsen op haalbaarheid en uitvoerbaarheid. Ook geven zij adviezen voor verbetering.



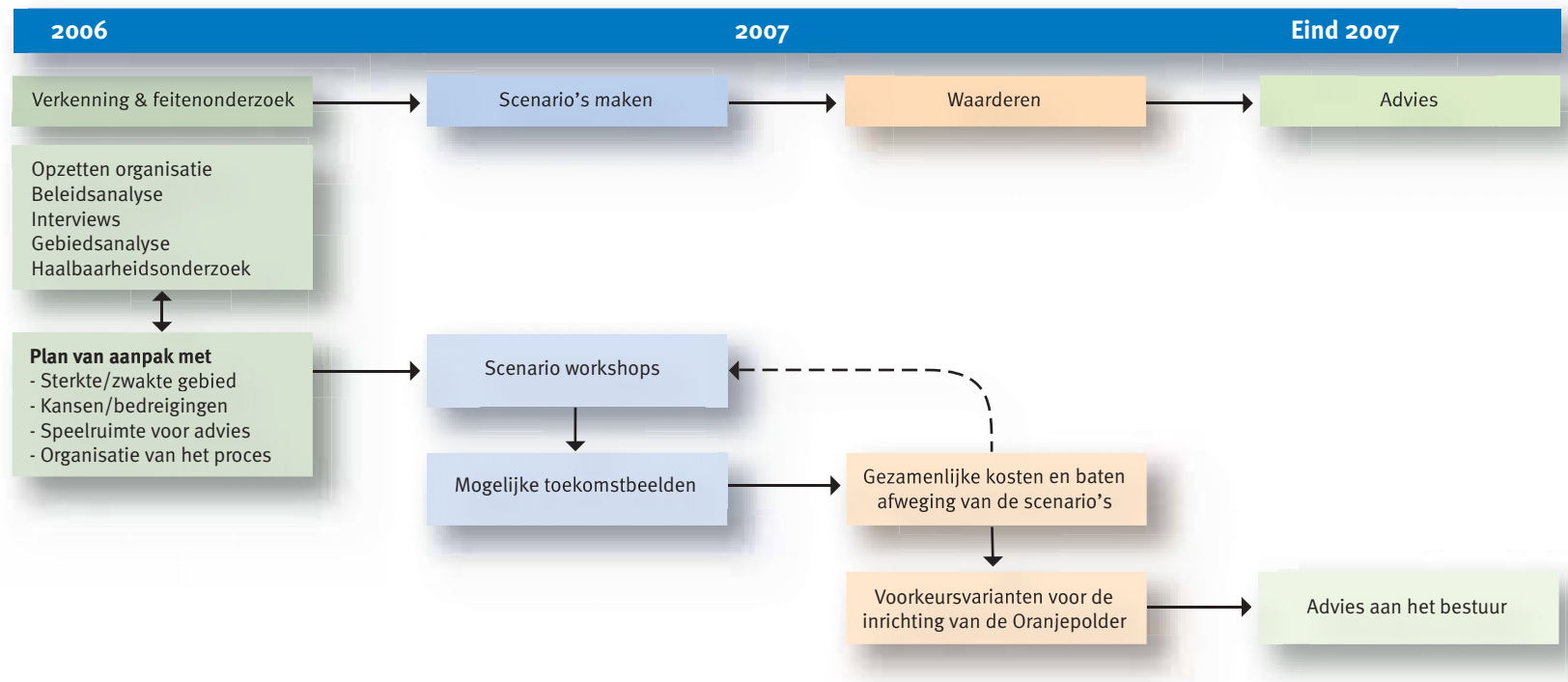


Scenario's waardereren

Na de ontwikkeling en presentatie van droomscenario's, worden de groepen gemengd. De deelnemers zijn afkomstig uit verschillende droomscenariogroepen, maar zullen nu samen een scenario samenstellen waarin water op verschillende manieren een plek krijgt in de omgeving. Hierbij zullen zij een afweging maken tussen de voor- en nadelen (de kosten en baten) van de verschillende scenario's.

Eindscenario

De fasen 'scenario's maken' en 'scenario's waardereren' zullen voor een deel gelijktijdig zijn. Dit heeft als voordeel dat scenario's tussentijds kunnen worden aangepast. Het is dan ook mogelijk elementen uit verschillende scenario's samen te voegen. Na aanpassing zal opnieuw een afweging worden gemaakt. In het schema is het opnieuw doorlopen van fasen weergegeven met een stippellijn.



Einddoel van de reeks van workshops is één of twee scenario's voor de herinrichting van het gebied. Een scenario dat wordt gedragen door de overgrote meerderheid van de deelnemers. Dit scenario wordt gebruikt om een advies te schrijven aan het bestuur.

Advies aan de gemeenteraad

Het scenario werken we tenslotte om naar een - door betrokkenen gedragen - advies: de deelgebiedsvisie Rondon Arnemuiden. De procesgroep zorgt ervoor dat het advies wordt geschreven. De adviesgroep bespreekt het concept van de deelgebiedsvisie. Daaruit komt dan een definitief advies voort. Dat advies zal worden aangeboden aan de gemeente Middelburg. Een brede politiek-bestuurlijke afweging zal daarop volgen.

Uw inzet is belangrijk

Omdat het advies door u wordt aangedragen en omdat het op haalbaarheid is onderzocht, verwachten wij dat het een krachtig advies zal worden. Een advies dat een volwaardige plaats in kan nemen in de politieke besluitvorming. Een advies dat serieus wordt genomen. U wordt serieus genomen. Uw mening telt.

Meer weten?

Neem dan eens een kijkje op www.middelburg.nl. Via Projecten en plannen » Rondon Arnemuiden leest u het laatste nieuws over het project.

Rondon Arnemuiden is onderdeel van Rondon het Veerse Meer. Meer informatie over dit project kunt u vinden op

www.zeeland.nl/rondonhetveersemeer





Randvoorwaarden bij het advies

Het onderzoeksgebied heeft al recreatie, woningen, bedrijven en infrastructuur. Het is bepaald geen “witte vlek” op de kaart, maar een gebied met een lange geschiedenis waarop van oudsher rechten rusten, bijvoorbeeld over het gebruik van het land door pachters of monumentale landschapselementen zoals de Blikkendijk. Dat zijn belangrijke randvoorwaarden die de speelruimte van het advies bepalen.

Hieronder staan de randvoorwaarden op een rij. Daarnaast zijn ook de zachtere randvoorwaarden en wensen genoemd, waarvan het verstandig zou zijn die mee te nemen in het advies.

Randvoorwaarden

- 1 Het kwaliteitsteam van de Gemeente Middelburg wordt geconsulteerd ten aanzien van de ontwikkelde varianten.
- 2 Een onafhankelijke toets moet uitwijzen of de plannen mogelijk in strijd zijn met de landschappelijke, archeologische en cultuurhistorische waarden van het gebied.
- 3 Bestaande afspraken tussen overheden en (recreatie) ondernemers inzake hun (uitbreidings)plannen blijven van kracht. De afspraken hebben een bestuurlijk karakter, zijn deels vastgelegd in (college)besluiten en deels uitgesproken intenties.
- 4 Grondverwerving vindt in beginsel plaats op basis van vrijwilligheid en niet op basis van bestuursdwang.
- 5 In de zomer van 2007 zal het peilbesluit Veerse Meer worden genomen. Gezien het belang van het waterpeil voor het plangebied moet dit besluit worden opgenomen tijdens het project.
- 6 Eventuele woningbouw moet passen in het landschap en zich voegen in de besluitvorming rondom het in te stellen Nationale Landschap.
- 7 Ten aanzien van het publiek-privaat ontwikkelen van de oevers dienen kwaliteitscriteria te worden ontwikkeld.

- 8 Aangezien het waarschijnlijk niet mogelijk is veranderingen aan te brengen in de positionering van de startbaan van vliegveld Midden Zeeland gelden de huidige geluids- en veiligheidscontouren als een restrictie op de plannen.
- 9 De zuidkant van het gebied wordt begrensd door de spoorlijn Middelburg - Goes en de A58. De bijbehorende geluids- en veiligheidscontouren gelden als beperking op de plannen.
- 10 Het ontwikkelen van goede fiets- en wandelverbindingen en het beschikbaar blijven van de fietsroute rondom het Veerse Meer.
- 11 Wonen aan het water in de Oranjepolder is een belangrijk uitgangspunt, in de regio bestaat behoefte aan uitbreiding van de woningvoorraad.
- 12 Om de water- en natuurontwikkeling economisch rendabel te maken is het nadrukkelijk de bedoeling om aan de zuidoost zijde van het Veerse Meer (verblijfs)recreatie te ontwikkelen. Er wordt uitgegaan van een minimaal financieel sluitende exploitatie.
- 13 Het aantal te ontwikkelen (recreatie)woningen en de woningdichtheid voor de verschillende gebieden wordt tijdens het proces vastgesteld.
- 14 In het project is ruimte voor innovatie in woningbouw.
- 15 De ontwikkelingen moeten kleinschalig zijn en passend bij de omgeving.
- 16 De nieuwe voorzieningen zullen kwalitatief hoogwaardig zijn.
- 17 Het open landschap en de zichtlijnen moeten behouden blijven
- 18 Er komt geen industrie of hoogstedelijke ontwikkeling (torenflats e.d.).
- 19 Verbetering van de ontsluiting en infrastructuur van het gebied.

Zachte randvoorwaarden en wensen

- 1 De kaders zoals vastgesteld in de deelgebiedsvisie Oranjeplaat/ Oranjepolder blijven van toepassing.
- 2 De studie van Witteveen en Bos dient als uitgangspunt voor de ontsluiting van het gehele gebied. Dit geldt ook voor het wegenstructuurplan.
- 3 Eventueel wordt een stedenbouwkundige tijdens het proces geconsulteerd.
- 4 Een deel van de nieuwe oevers zal publiek en een ander deel zal privaat ontwikkeld worden.
- 5 Ten aanzien van de waterkering worden de afspraken zoals weergegeven in de gebiedsvisie overgenomen.
- 6 Bestaande dijken en uitgebreide bossages dienen als landschapelijke dragers voor nieuwe ontwikkelingen.
- 7 Er moet met een gesloten grondbalans worden gewerkt. Het winnen van zand maakt een open balans mogelijk.
- 8 Nieuwe recreatie op en om het water en woningbouw zal verkeer aantrekken. Het is van belang dat het gebied op goede wijze wordt ontsloten en overlast wordt tegengaan.
- 9 Meegenomen wordt de voorkeur van enkele consortiumleden (RWS, de provincie en de Gemeente Middelburg) voor een ontsluitingsvariant met een tunnel onder het spoor en de A58 die ten zuiden van Arnemuiden op de A58 aantakt.
- 10 Woningontwikkeling moet in symbiose met waterontwikkeling plaatsvinden.
- 11 Het onderzoeken van de mogelijkheid tot het ontwikkelen van aeronautische woningen in het gebied wordt meegenomen in het project.



Lijst van geïnterviewde personen

(in alfabetische volgorde)

L. Adriaanse	K. d'Huy	T. van Sandijk
P. Ausems	P.A. Janse	W. Schuit
M. Baerveldt	M. Jungk	D. Schroevers
J. van Belzen	A. van den Kieboom	H. Siebelink
Fam. van Belzen	J. Kodde	L. Smid
P.J. van Beek	J. Kodde	N. Sommen
A.C. de Bruin	J. Kodde	F. Timmerman
E. Buijnick	G. van der Krogt	J. Theune
H. van Donselaar	G. van der Lee	L. Theune
J. den Engelsman	D. Lemaitre	J. Vaessen
J. Eyk	A. Marinisse	Y. ten Velden
J. Geleijnse	C. Masquelier	Fam. Verschoor
R. Geluk	C. Michielsen	A. Verweij
P. Geysen	E.J. van der Meer	G. Vierhout
J. Gideonse	J. Minderhoud	T. Wegman
W. Goedhart	M. Martejn	B.A. van 't Westeinde
A. Goedvree	F. Minnaard	W. van de Weijer
W. Gosselaar	L. Nijman	R. Wink
R. Groenewegen	K. Oele	R. van de Wijk
K. Grootjans	P. Oomen	
K. Grootjans	A. van de Pas	
J. van Haringsma	C. de Ridder	

